

Van: De Vereniging Waddenzee Kustgemeenten

Fixeren op wetten is achteruitgang en wakkert weemoedigheid aan

De hoofdconclusie van de evaluatie van de Planologische Kern Beslissing - PKB Waddenzee 2007 was dat het behoud van de natuur (in juridische zin) behoorlijk goed geregeld is, maar dat de manier waarop er in de praktijk mee omgaan wordt vrijwel elk herstel en ontwikkeling van natuur blokkeert.

Met het besef dat wij als Nederland weinig invloed hebben op negatieve omstandigheden zoals het verdwijnen van leefgebieden voor trekvogels in andere landen, of een temperatuurstijging van anderhalve graad op aarde, is behouden van wat er is per saldo achteruitgang. Dat moet dus echt anders!

Wij als kustgemeenten dromen van een Rijke Waddenzee en een Rijk Waddengebied. Deze dromen staan genoemd in de Agenda voor het Waddengebied in hoofdstuk 2 met de titel 'Een wandeling in 2050'.

Wij ondersteunen die droom, maar gaat dat lukken?

*... want tussen droom en daad
staan wetten in de weg en
praktische bezwaren,
en ook weemoedigheid die niemand kan verklaren, ... ¹*

In het Waddengebied hebben we een historie van sectoraal optreden, territoriumgevechten, ideeën om grote stukken vruchtbaar landbouwgebied onder water te zetten en gebieden te sluiten voor o.a. de Wadvaarders. Dit gaat vaak gepaard met het publiceren van standpunten via de media die soms eindigen voor de Raad van State.

Van droom naar daad in twee jaar nieuwe Governance; beleid dat werkt in de praktijk

Wij als Waddenzeegemeenten willen ons niet laten beperken tot hoe het in het verleden is gegaan; wij willen de dromen van alle partners voor de toekomst van het Waddengebied samen realiseren.

Dit willen wij illustreren aan de hand van enkele concrete voorbeelden, waarin we frustratie kunnen ombuigen in concrete resultaten. Deze voorbeelden ontleen wij aan 2 jaar ervaring met de nieuwe governance voor beleidsontwikkeling:

1. Het eerste voorbeeld is de aanlanding van energie van windparken door de Waddenzee. In het Omgevingsberaad vonden alle stakeholders dat we een pas op de plaats moeten maken om te zoeken naar een betere oplossing dan het voorstel van EZ. Dat werd mogelijk door niet de procedures centraal te stellen, maar de gezamenlijk doelen. Geen schade aan de natuur en zonder tijdverlies energie laten aanlanden in de Eemshaven, binnen de beleidskaders van de Agenda voor het Waddengebied. De Waddenacademie kwam met een verkenning die ons verder heeft geholpen. Zij attendeerden ons op een boortechiek die mogelijk alle procedurele problemen van de aanlanding kan oplossen. Het gaat om het advies van Professor Peter Herman om de boortechiek 'SOCCS' (horizontaal gestuurde boring) in te zetten, die het mogelijk maakt om overal op grote diepte onder de grond door te boren. In de studie van Royal Haskoning komt die nog niet voor, maar wij willen met steun van het Waddenfonds een proeffabriek starten en hebben de overtuiging dat aansluiting hierdoor mogelijk is van de wisselstroom kabel voor 2027. Daarna kan dit ook met alle gelijkstroom-, waterstof- en datakabels.
2. Een tweede voorbeeld is de dreigende situatie waar de garnalenvisserij sector in verkeert, als 1 januari 2023 de vergunning vanuit de Wet Natuurbescherming niet of gedeeltelijk wordt verleend vanwege de stikstofdepositie. In het Waddengebied werken we samen met het Green Shipping programma. Wij hebben in het Waddengebied de doelstelling om sneller te komen tot een CO2-vrije scheepvaart. Maar vergunningen en certificaten staan dat in de weg. Het Rijk speelt daar een sleutelrol in. Het Omgevingsberaad heeft geadviseerd dat visserij, natuur en havenorganisaties samen een plan van aanpak te maken om gefaseerd tot een oplossing te komen. Ondertussen tikt de tijd voor, maar wij hebben sterke signalen dat het gaat lukken. Net als bij het voorbeeld van de aanlanding zijn we dicht bij oplossingen, die zowel de CO2 ambities als de Stikstof reducties in enkele jaren realiseren. Vissers zijn bereid hier pilots voor uit te voeren.

1) Willem Elschot: Uit het gedicht Het Huwelijk, 7 mei 1910.

3. Een derde voorbeeld is het reduceren van vervuiling door de vaarrecreatie op de Waddenzee. Vanuit het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee is samen gewerkt om de hoeveelheid afval van recreatievaartuigen te stoppen. Niet vanuit van boven opgelegde regelgeving, maar door samen te werken aan een oplossing middels een convenant. Dit heeft geleid tot meer leefbaarheid en behoud van de natuur i.r.t. recreatie.

Droom of dictatuur?

Er zijn nog veel meer voorbeelden waar eendrachtige samenwerking tot belangrijke stappen voorwaarts leiden, maar om die te doorgronden is het nodig om deze in de praktijk te leren kennen en in gesprek te gaan met de mensen die het in de praktijk uitvoeren.

Al deze voorbeelden hebben gemeen dat we samen de doelstellingen voor het Waddengebied en Waddenzee concreet maken. Hoe concreter de doelstellingen, hoe sneller we tot oplossingen komen:

- Aanlanden van energie langs een zo oostelijk mogelijke tracé zonder noemenswaardige aantasting van de natuur.
- Voor de Waddenvloot een snellere beperking van de CO2 uitstoot dan de landelijke ambities en planmatige reductie van nagenoeg alle stikstofuitstoot.
- Middels een convenant samen te werken om de vervuiling door vaarrecreatie te stoppen.

Als we terug gaan naar Elschot, dan noemt hij de woorden Droom en Daad; twee D's. Daar wil ik één D-woord aan toevoegen, dat is de D van Dialoog. Als je dat niet doet komt er vanzelf een derde D achteraan, namelijk de D van Dictatuur. Dat willen we zeker niet.

Wij willen ons niet laten beperken door wetten, praktische bezwaren en weemoedigheid. Wij geloven dat de samenleving zelf de inspiratiebron en energieleverancier van de oplossing is.

Wat vragen we van u als Kamer en aan het Kabinet en wat doen wij zelf ?

Wij vragen het Kabinet om bij het kader natuur **NIET**:

- te kiezen voor aanscherping van wetgeving en het aanvoeren van bureaucratische uitvoeringsbezwaren.

Wij vragen het Kabinet met het kader natuur **WEL**:

- samen met ons de natuurdoelen verder te concretiseren en ons te helpen om praktische bezwaren op te ruimen.

Wij vragen u als Commissie van lenW om:

- ons de gelegenheid te geven om actief het contact te zoeken met de mensen om wie het gaat, wat zij vinden, waar zij hinder van hebben en welke oplossingsrichtingen zij zien om van daaruit aan gedragen duurzame maatschappelijke oplossingen te werken.
- Een werkbezoek te brengen aan ons gebied om vóór de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma in de praktijk te ervaren dat met bovenstaande voorstellen onze natuur doelen bereikt kunnen worden.

Wij gaan doelen uitwerken, schuarpunten grotendeel oplossen en de uitvoering concretiseren.

Als het concept Uitvoeringsprogramma in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied van juni voor besluitvorming voor ligt doen wij ook graag voorstellen om de uitvoering te financieren, op een manier die past in het coalitie akkoord, ook met inzet van regionale middelen.

Het coalitieakkoord biedt daar een prima uitgangspositie voor.

zodat wij met het Kabinet de dromen over een rijke Waddenzee in daden kunnen omzetten!